

Anasayfa / Haber / Kadın / Canan Yücel Pekiçten: Dans Sanatçısı, Koreograf ve Öğretim Görevlisi

Canan Yücel Pekiçten: Dans Sanatçısı, Koreograf ve Öğretim Görevlisi

Bahar Topçu 08/03/2017

İki yıl önce onun verdiği bilmeden gittiğim üç gün sürecek bir atölyede karşılaşmıştık. Atölyenin ilk gününden sonra, tekrar **Yel Değirmeni Sokağı**'nin köşesine giderken hayatımda çok az yere bu kadar isteyerek yürümüşümdür diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Canan Yücel Pekiçten – Dans Sanatçısı, Koreograf, Öğretim Görevlisi. Farklı koreografların eserlerinde dans etmesinin yanı sıra kendi eserleri ile Türkiye'de ve Avrupa'da birçok festivalde yer aldı.

Bu röportaj umarım bir atölye ya da dans gösterisinde karşılaşmanızı sağlar. Çünkü dansın iyileştirici içeriğini orada gerçekten tecrübe ediyorsunuz. Bir şekilde benim için de buna vesile olduğu için teşekkür ediyorum.

* Litvanya'nın Vilnius şehrinde gösteri öncesi stüdyoda verdiği bir poz. Fotoğraf: Goodlife Photography

- **Sanatın protest / aktivist, bireysel özgürlüklere dair içeriği olan yönlerinin daha ön planda olduğu bir dönemde çağdaş dans da daha görünür oldu, diyebilir miyiz?**

Canan Yücel Pekiçten: Sanat ve aktivizm birlikteliği gibi dans ve aktivizm de geçmişten bugüne yan yanaydı. Her sanatın olduğu gibi dans sanatının da kendine özgü bir politik olma yolu var. Benim eserlerimden "It's OK!" in de politik bir söylemi vardı. Ortalama olmanın, daha fazlasını istememenin olumsuzluk olarak dayatıldığı kapitalist düzende kurumsal şirketteki deneyimlerim ile kurulan ilişki ve sahne üstünde yaşanacakların odağa alınarak bir danstan neler beklenir, beklentileri karşılayan bir dans ortalama sayılır mı ve bir dans ne zaman ortalama olur soruları üzerinden düşünerek bir performans hazırlamıştım. Ortalamanın bir problematik ve politik etik bir öneri olarak sunulduğu "It's OK!" özetle ortalama olana kucak açan ve ortalama olanı etik bir duruş olarak benimseyen bir çalışma idi. Feminizm hareketi ile ilişkili olsun olmasın "Kişisel olan politiktir" söyleminden hareketle politik birçok dans performansı gerçekleştirildiğini söyleyebilirim.

**It's OK", Vilnius Litvanya Fotoğraf: Goodlife Photography

- **Kendin olmaya çalıştıkça yöneldiğin bir alan çağdaş dans sanki ve herkes bir şekilde karşılaşabilir.**

Canan Yücel Pekičten: Evet, herkes bir şekilde karşılaşabilir. Zamansal olarak çağdaş dans ile balenin dışında farklı dans dillerinin ortaya çıkışını içeren bir hareket olan modern danstan sonra karşılaşıyoruz. Bir başka deyişle, modernizm sonrası süreçte karşılaştığımız belli bir dönemi ifade etmeyen hem şimdinin hem de geleceğin dans türü. Tek bir teknikten ileri gelmeyip dansçının zihin ve bedenini birlikte hazırlamak üzere oluşturulmuş farklı hareket etme biçimleri üzerinden deneyimlenebiliyor. Bedenin eğitimi konusunda yerçekimi, momentum, beden ve mekan ilişkisi gibi unsurlar odağa alınıyor. Bedenin doğal duruşu ve hareketi önemsleniyor. Eğitim aldığımız ve eğitim verdiğimiz kurumlardaki dans yaklaşımlarının somatik-içeriden algılanan beden, iç fiziksel algı- kavramlara yakınlıkları, dansta demokratik duruşu benimsemeleri bakımından estetik olarak mükemmelliğin yerine dansta etik olarak bireysel özgünlüğün önemsendiğini söylemek mümkün. Dansta demokratik duruş olarak bahsettiğim şey ise yirminci yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan bir kavram. Kısaca, sonuca yönelik olmama, yaratım sürecinin öncelenmesi, sabit bir ideal beden anlayışı yerine dans eden bedenin, kendi anatomik imkanlarına odaklanması ile birlikte özgürleşmesi anlamına geliyor.

- **Çağdaş dans eğitimi ve çalıştığın performansları farklı ülkelerde tecrübe edebildin. Daha çok neleri, nasıl karşılaştırıyorsun?**

Canan Yücel Pekičten: Bu soruya eğitim ve artistik olarak tecrübelerimi ayırarak cevap vermem gerekir. Türkiye'deki çağdaş dans eğitimi ile ilgili olarak uluslararası düzeyde bir eğitim verildiğini söyleyebilirim. Ancak hangi okul olursa olsun bir okulun eğitimine bağlı kalmak, kendini okulun verdikleri ile sınırlamak bir hata olur. Olabildiğince farklı atölyelere, festivallere katılmanın, başka çevrelere dahil olmanın, görmenin, deneyimlemenin önemli olduğunu düşünüyorum. İstanbul'daki dans eğitiminde son dönemde birçok gelişme oldu. Sanatta Yeterlik/Doktora Çalışmalarına devam ettiğim ve aynı zamanda ders verdiğim Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Çağdaş Dans Ana Sanat dalı başkanı Doç. Tuğçe Tuna yeni bir vizyon getirerek farklı ek programlar oluşturdu. Bunlardan bir tanesi dans ve hareket terapisi programı. Bu program ile dansın ve hareketin iyileştirici, dönüştürücü gücünün kitlelere sağlıklı ortamlar aracılığı ile ulaşması, araç olmasının sağlanması hedefleniyor. Bunun dışında, gençler için "Çağdaş Dans Yarı Zamanlı Eğitim Programı" açıldı. Bu program ile gençler lisans düzeyine gelmeden önce konservatuvar bünyesinde çağdaş dans eğitimi alabilecekler. Bir dans sanatçısı/ koreograf olarak farklı ülkelerdeki tecrübelerim ile yaptığım karşılaştırmada çok pozitif olamayacağım. Çünkü burada prodüksiyon yok, fon yok, kurum yok. Burada bir dans eseri üretmemizin tek sebebi gerçekten yapmak istememiz, bizden kimse bir şey beklemiyor. Bunun yanında, yerel fonlar tarafından desteklenmeyen bireysel çabalarla ilerleyen A Corner in the World – Dünyada Bir Köşe gibi festivallerin düzenlenmesinden mutlu oluyorum. Böylelikle farklı ülkelerden sanatçılarla Türkiye'de bir arada olmak için alan yaratılıyor. Hem böyle festivallerin hem de sanatçıların kurumsal desteğe ihtiyacı var.

Der Zwerg / The Dwarf Fotoğraf: Harun Özkara

- Polonya'da sergilediğin solo performansın jürinin yaptığı açıklamaya göre kendi iç dünyanı izleyiciye açabilme kabiliyetin sayesinde birincilik aldı. Bu ödüle inanmadığını söylüyorsun.

Canan Yücel Pekiçten: Çünkü böyle bir beklentim yoktu, düşünmedim bile. Benim eserimin sergilenmek üzere davet edilmesi ve Polonya seyircisi ile buluşacak olması benim için başlı başına bir ödül. Ben ödül almak, başarılı olmak gibi gayelerle üretmiyorum, bunu yapmaya ihtiyacım olduğu için yapıyorum, yapmam gerektiğini hissediyorum.

- Jürinin bahsettiği kabiliyet de bu ihtiyaçtan mı doğuyor?

Canan Yücel Pekiçten: Evet, yapmazsam, içimdekini dönüştürmezsem zararlı olurum, hem kendime hem çevreme. Böyle zararlı olacağıma kendimi asitte çözüp yok etmeyi tercih etmeliyim sanırım. Suyu, havayı, toprağı zehirlemem. Neyse ki dans var hareket var, sanat var.

- Peki Der Zwerg / TheDwarf 'ın sürecinden bahsedersin? Sen nasıl başladın ve ürettin?

Canan Yücel Pekiçten: "Der Zwerg/Cüce", Schubert'in "Der Zwerg, D.771" isimli liedi ile Pär Lagerkvist'in "Dvärgen"(Cüce) romanından esinleniyor. Birbirine aşık bir kraliçe ve onun cücesinin imkansız aşkı ve grotesk hikayesi. Bence ikisi de aynı kişi, bazen biri diğerini baskılıyor. Kendi içindeki karanlığımla bir yüzleşme süreci idi benim için. Ruhun derinliklerinden kafasını kaldıran kötü ruhlu cücenin arzularının dışavurumunu bedenleştirmek, hem kraliçe ve hem de yelik zamiri ile aittliği belirtilen "kraliçenin cücesi" olmak, ikisini de aynı bedende var etmek istedim.

Der Zwerg / The Dwarf, Polonya Fotoğraf: Pawel Wyszomirski

tarafından desteklenen 47 sanatçıdan biri oldum. Bu sanatçıların sadece dördünün dans/performans sanatı alanından geldiğini düşünürsek, ayrıca heyecan verici olmalı. Nasıl bir süreç oldu senin için ve bu süreçte yaptıkların için planların nedir?

Canan Yücel Pekiçten: Yeni koreografimin yaratım süreci Kone Foundation (Finlandiya) tarafından desteklenince iki ay Finlandiya'da her şeyden uzakta sadece koreografim için çalışma fırsatı buldum. Bu proje, oryantalizm kurbanı Madam Butterfly karakteri ve onun kırılmış kalbinden ilham alıyor. Madam Butterfly, Madam Moth (kelebek değil, fakat güve) olarak geri dönüyor. Egzotik bir çiçek muamelesi görmüş kırılğan bir beden güçlenirken toksik bir şeye dönüşüyor. Madam Moth'u ve Der Zwerg'i Eylül ayında İsveç'in Gothenborg şehrinde sahnelemeyi planlıyorum.

Finlandiya Madam Moth adlı eserin fotoğraf çekiminden. Çok üşümüşüm, diyor Canan. Fotoğraf: Soetkin Verstegen

www.cananyucelpekicten.com/

Röportaj: **Bahar Topçu**

(Yeşil Gazete)

İlgili Yazılar Bahar Topçu Canan Yücel Pekiçten

← **Önceki Haber**

Nadire Mater, Yıldırım Türker ve Murat Uyrkulak'a hapis cezası

Sonraki Haber →

Devlet asbesti doğruladı

Şunlar da ilginizi çekebilir...

%100 Ekolojik Pazar İzmit 9. haftasında

Şiir neye taraftır?

